

23 april 2020

De eerste coronapijk is nagenoeg onder controle. Wekenlang hebben artsen, verpleeg- en zorgkundigen en andere medewerkers in alle sectoren onder grote druk en in zeer ongewone omstandigheden gewerkt. Het publiek applaudisseert en hangt witte lakens uit als teken van dankbaarheid voor het engagement, de deskundigheid en de nabijheid van de zorgverleners. Er werd veel geleerd en één ding staat vast: 'back to normal' wordt het voorlopig niet in de zorgsector. Verontrustende cijfers tonen aan dat andere zorg door de bevolking wordt uitgesteld, wat nefast is voor de toekomst. Daarom dringt het NVKVV aan op een zorgvuldige heropstart van de reguliere zorg mits de inachtneming van noodzakelijke vereisten ter ondersteuning van verpleegkundigen. Geen vrij spel met verpleegkundige zorg!

COVID-19 is een blijver

De virologen zijn het met elkaar eens: de eerste piek is onder controle maar de pandemische dreiging blijft bestaan en kan over een paar weken of maanden weer opflakkeren. Concreet betekent dat voor alle zorginstellingen voortaan een dubbele opdracht: alert blijven voor het coronavirus en tegelijk de reguliere zorg zo optimaal mogelijk organiseren. Deze tweevoudige zorg zal veel vergen van verpleegkundigen, vooral na deze zeer intense, ongewone, psychisch en fysisch belastende periode.

Daarom vraagt het NVKVV om bij het opstarten van de reguliere zorg rekening te houden met de volgende vereisten:

1. Ruimte voorzien voor nazorg voor verpleegkundigen.
2. Niet zoals vroeger aanbodgestuurde beslissingen nemen, maar op basis van de beschikbare capaciteit aan o.a. specifiek opgeleide verpleegkundigen, (beschermings)middelen, betrouwbaar testmateriaal, bedden, ondersteunende functies en begeleiding voor verpleegkundigen.

Nazorg is noodzakelijk: ook helden worden moe

De zorgverleners hebben heel hard gewerkt, onder een immense druk en in zeer moeilijke omstandigheden. Het is allesbehalve gemakkelijk om mensen te verzorgen en een gevoel van nabijheid te geven wanneer je een mondkapje, steriele kledij en handschoenen aanhebt. Mensen in eenzaamheid zien sterven, word je nooit gewoon.

Het ziekteverzuim onder verpleegkundigen lag zeer laag, verlof werd niet opgenomen, flexibiliteit was troef. Dit engagement zal op middellange termijn een impact hebben. Om een grote uitval te

voorkomen, pleit het NVKVV om structureel aandacht te geven aan het mentale welzijn van zorgverleners. Daarnaast kan het niet langer dat zorgverleners onder grote werkdruk en met een tekort aan degelijk beschermings- en testmateriaal naar het werk moeten vertrekken!

Voorwaarden voor de heropstart van de reguliere zorg:

1. Voldoende beschermmateriaal en testmateriaal ter beschikking te hebben die aan alle kwaliteitsnormen voldoen voor alle zorgverleners, ongeacht de sector of instelling.
2. In het welzijnsbeleid voor verpleegkundigen een budget vrijmaken voor verpleegkundige peer-intervisie die specifiek gericht is op mentale debriefing voor COVID-zorgverleners.
3. Gepland verlof garanderen en geen buitensporige druk leggen op de uitbreiding van de werktijden naar weekend- en avondwerk.
4. De vereiste doorgedreven expertise op de werkvloer van verpleegkundigen met de bijzondere beroepstitel intensieve zorg en spoedgevallenzorg niet meer vervangen door kortdurende opleidingen om de verpleegkundige capaciteit op kritieke diensten te verhogen. Kwaliteitsvolle zorg voor de patiënten en verantwoordelijke zorg voor verpleegkundigen zijn prioritair.
5. De door de crisis doorgevoerde efficiëntere organisatiestructuren, taakverschuivingen en ondersteunende functies voor verpleegkundigen in de zorginstellingen en ziekenhuizen verder optimaliseren. Zo kan de schaarse beschikbare verpleegkundige expertise optimaal worden ingezet in functie van de verpleegkundige zorgnoden conform specifieke verworven beroepscompetenties^[1].
6. Hoofdverpleegkundigen vrijstellen van zorg zodat ze hun ondersteunende, educatieve en leidinggevende rol ten volle op zich kunnen nemen.
7. Permanente opleiding in het gebruik van beschermingsmateriaal en in hygiënevoorschriften en (vroegtijdige)alarmsignalen organiseren voor alle medewerkers in zorginstellingen, ziekenhuizen maar ook in de thuisverpleging.

Heropstart van de reguliere zorg met de mogelijkheid tot inspraak van verpleegkundigen

Het NVKVV pleit voor een goed georganiseerde heropstart met een gelijke verdeling van een verplichte beschikbare capaciteit voor COVID-19-patiënten. De inspraak van verpleegkundigen an sich, van het verpleegkundig departement of hun vertegenwoordigers is van fundamenteel belang bij de besprekingen en besluitvorming rond de heropstart van de reguliere zorg. Zij hebben tenslotte het beste zicht op de operationele mogelijkheden, de expertisevereisten, beschikbare capaciteit en de impact op veilige en kwaliteitsvolle zorg.

Het NVKVV is geen voorstander van zogenaamde COVID-19-concentratieziekenhuizen. Constante hyperalertheid kan vermoeidheid veroorzaken en in geval van een nieuwe piek wordt het logistiek moeilijker om de nodige extra capaciteit weer op te bouwen in andere ziekenhuizen. Bovendien mag er geen schijnconcurrentie ontstaan tussen COVID-ziekenhuizen en 'reguliere' ziekenhuizen. Het NVKVV ziet COVID-19 op het vlak van gezondheidszorg en welzijn als een onderdeel van de reguliere zorg.

Het NVKVV maakt ook duidelijk dat het cascadesysteem voor zorg en bescherm- als testmateriaal, dat in deze crisis werd opgebouwd, niet kan blijven gelden tijdens de exitregeling. Een crisis vraagt om snel en flexibel handelen, en dat heeft de zorgsector met hart en ziel gedaan. Tijdens de exit en na deze coronapiek wordt de capaciteit in ruime zin bepalend over het hoe en waar van de zorg. Om de snelheid van de opstart in de verschillende zorginstellingen proportioneel te laten verlopen, moet deze capaciteit groot genoeg zijn. Deze vereiste capaciteit dient gelijkmatig te worden verspreid over alle ziekenhuizen, zorginstellingen als thuisverpleging.

Appreciatie vraagt meer dan een applaus

De enorme inzet van de zorgverleners was hartverwarmend.

Helden?

Jazeker, maar dan hebben zij ook letterlijk een geldige reden om correct werk en een verloning volgens verworven competenties te krijgen. Het zal de broodnodige instroom van zorgverleners op korte termijn bovendien een duwtje in de rug geven.

Het NVKVV kijkt uit naar deze concrete appreciatie van de sector op relatief korte termijn.

---

[1] KCE studie 2020 verpleegkundige bestaffing en niet-verpleegkundige zorg